

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie
voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Datum	8 februari 2016	Contact	A. (Aart) Bertijn
Ons kenmerk	B8220161406CW	Telefoon	06-1320 4748
Bijlage(n)		E-mail	abertijn@vgn.nl
Onderwerp	Arbeidsmarkt in de zorg		

Geachte Leden van de vaste commissie,

Op 11 februari aanstaande spreekt u over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de zorg. Ondanks de inzet van banenplannen blijken de negatieve werkgelegenheids-effecten in de praktijk groter dan in de Arbeidsmarkteffectrapportage van het kabinet (oktober 2014) was voorzien. Ook in 2016 verdwijnen er banen. Met de transformatie nog in volle gang zien GGZ Nederland en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) echter kansen om de beoogde hervormingen door te voeren en tegelijkertijd de negatieve effecten op de arbeidsmarkt te beperken. Daar zijn twee randvoorwaarden aan verbonden, die we in deze brief toelichten.

- Er is een zorgoverstijgende agenda nodig voor de knelpunten aan de onderkant van de arbeidsmarkt.
- Er dient één AMvB voor de Wmo en Jeugdhulp te worden opgesteld, die gemeenten verplicht om kostendekkende tarieven te hanteren.

Zorgoverstijgende agenda

Inhoudelijke hervormingen en innovaties stellen nieuwe eisen aan de competenties van medewerkers in de sector. Als mensen langer thuis blijven wonen en dus minder snel toegang krijgen tot intramurale zorg, heeft dit gevolgen voor de werkgelegenheid in dit deel van de sector. Niet alleen ontvangen *minder* cliënten intramurale zorg, de zorgvraag per cliënt neemt toe. Daar is vaak hoger opgeleid personeel voor nodig dan voorheen. De vraag naar medewerkers op HBO-niveau neemt dan ook snel toe. Dit vereist van zorginstellingen een grote scholingsinspanning. Een verschuiving die overigens in alle zorgsectoren zichtbaar is.

Intussen vindt de krimp vooral plaats aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Terwijl er voor deze groep medewerkers weinig alternatieve zorgtaken voorhanden zijn. Door de beleidskeuze om vooraleerst een beroep te doen op het netwerk van de zorgvrager, verdwijnen in de gehele *care* de eenvoudige zorgtaken die voorheen door laag opgeleid personeel werden uitgevoerd. Het gevolg: instellingen investeren fors in het bijscholen van laaggeschoolde medewerkers naar een hoger niveau. Dit biedt deze professionals echter onvoldoende perspectief op alternatief werk. Daarvoor is het verlies aan banen tot MBO-niveau te groot. Nieuwe functies ontstaan vooral op MBO+ en HBO-niveau.

paginanummer 2

ons kenmerk B8220161406CW

Het is naar onze mening dan ook onrealistisch om bij banenplannen van het kabinet - zoals het onlangs door VWS en de FNV gelanceerde plan van '4.500 banen voor 45 plussers' - uitsluitend te doelen op laagopgeleide, werkloos geraakte zorgmedewerkers. Het banenverlies aan de onderkant van de arbeidsmarkt kan niet alleen binnen de zorg worden opgelost.

Er ontbreekt eenvoudig een brede, zorgoverstijgende agenda voor de onderkant van de arbeidsmarkt, met inbegrip van de persoonlijke dienstverlening.

AMvB voor kostendekkende tarieven

In het sociaal domein worden instellingen geconfronteerd met forse tarief- en volumedalingen. De impact daarvan was en is groot. Sommige gemeenten besloten zelfs om huishoudelijke hulp niet langer in te kopen. Omdat het merendeel van de kosten in de zorg is gerelateerd aan personeel, leidt dit onvermijdelijk tot negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid, het opleidingsbeleid en de functieopbouw in de zorg.

Voor GGZ Nederland en de VGN, maar ook ActiZ, zijn toereikende budgetten en tarieven in de Wmo en de Jeugdhulp een sleutel voor een succesvolle transformatie in het sociaal domein. Zolang het tarievenstelsel, het fundament van de Wmo en de Jeugdhulp, niet wordt gerepareerd, levert de transformatie een te wankel bouwwerk op en wordt het in de sector wel heel lastig om invulling aan goed werkgeverschap te geven.

Staatssecretaris Van Rijn heeft in de 'Uitgangspunten voor toekomstvaste en langdurige zorg en ondersteuning' met de vakbonden FNV en CNV én de VNG afgesproken om een AMvB op te stellen die zich uitspreekt over de tarievendiscussie in de Wmo. GGZ Nederland en de VGN, maar ook ActiZ vinden dat de Jeugdhulp in dezelfde AMvB moet worden meegenomen, om de bedrijfsvoering niet verder te belasten en herhaling van discussie te voorkomen.

Daarbij is cruciaal dat deze AMvB gemeenten verplicht om kostendekkende tarieven te hanteren.

Met vriendelijke groet,

GGZ Nederland

Paul van Rooij
Directeur

Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland

Directie VGN, Namens deze
Martijn Koot
Manager Sturing en bekostiging